

КОНЦЕПЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Шотова-Ніколенко А.В.

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри соціально-гуманітарних наук

Куделіна О.Ю.

старший викладач кафедри соціально-гуманітарних наук

Одеський державний екологічний університет

Слово «філологія» складається з двох грецьких коренів. «Філен» означає «любити». «Логос» означає «слово», але також і «сенса»: значення, дане в слові і невіддільне від конкретності слова. Філологія займається «сміслом» – сенсом людського слова і людської думки, сенсом культури [1, 98].

Концепція філологічної університетської освіти ґрунтується на стійких, вічних спеціалізаціях, визначених філологією як наукою та похідних від неї, та головному призначенні «філолога як інтерпретатора тексту» [1,104]: філолог – це вчитель. (вчитель, викладач рідної, іноземної, класичної мов, а також відповідної літератури); філолог – перекладач; Філолог – хранитель інформації (бібліотекар, бібліограф, редактор, патентознавець, документіст, референт, історик літератури, музеєзнавець). Ця концепція є основою підготовки сучасних філологів, що виражається як в оновленні змісту філологічної освіти, так і в зміні самої її структури.

Сучасна лінгвістична освіта поєднала в собі, здавалося б, непок'єднані риси: консерватизм і сучасність, з одного боку, містить необхідний і незалежний від конкретних професій культурний бекграунд, містить «культурний мінімум», обов'язковий у сучасному суспільстві. З іншого боку, відкриває доступ до престижних і досить креативних професій, які вже існують і тільки зароджуються: викладач, науковець, редактор, спеціаліст з теорії та практики комунікації, консультант з мовленнєвого іміджу, менеджер з реклами та зв'язків з громадськістю, перекладач, референт, рерайтер, спічрайтер, спеціаліст з комп'ютерної лінгвістики.

Інтернаціоналізація всіх сфер життя сучасного суспільства, входження його у світове співтовариство підкреслюють важливість володіння іноземною мовою. Якщо в галузі природничих наук вітчизняна освіта є однією з найкращих у світі, то в галузі вивчення мов ми, на жаль, відстаємо [2, 31]. Сучасність висуває досить жорсткі

вимоги до вивчення іноземних мов. Знання іноземної мови, наприклад англійської, є обов'язковою умовою кар'єрного росту, не менш (якщо є більше) важливою, ніж хороший диплом престижного університету. Можливість жити, вчитися і працювати майже у будь-якій точці світу.

Дві найважливіші складові сучасної гуманітарної освіти – грамотність у широкому розумінні та вивчення іноземної мови – відносять до лінгвістичних. Тому правильне і чітке уявлення про місце, цілі, завдання, зміст і шляхи розвитку лінгвістичної освіти в школі та ЗВО дозволить вирішити найважливішу сучасну глобальну проблему гуманізації особистості [3, 44].

На нашу думку, лінгвістичну освіту щодо вивчення іноземних мов можна визначити як культуру особистості різних видів іншомовної мовленнєвої діяльності та людського спілкування, якою він оволодіває в результаті цілеспрямованої цілісної системи навчання, яка на певному етапі перетворюється на у самовиховання вторинної мовної особистості.

Перехід від знаннево-орієнтованої до особистісно-орієнтованої моделі освіти стає вимогою і ознакою сучасності. Абсолютною цінністю в освіті є вже не відчужене від людини знання, а сама людина. Результатом навчальної діяльності з вивчення іноземної мови має стати активна та вільна життєздатна особистість, яка є реальним суб'єктом власного розвитку, особистість, здатна та готова до іншомовного спілкування на міжкультурному рівні, що означає адекватну взаємодію з представниками інших культур [3, 92].

Керуючись особистісно-орієнтованим підходом, сучасна дидактика у викладанні іноземних мов спирається на розвиток індивідуальності в діалозі культур як фундаментальний концепт «іншомовної освіти», де культурна конвергенція є основним принципом нової освітньої парадигми. Метою виховання є *homo moralis* – духовна, моральна людина. Змістом освіти є культура як система матеріально втілених або невтілених духовних цінностей, що створюються й накопичуються суспільством у всіх сферах життєдіяльності — від побуту до філософії. Кожна культура є національною за змістом та індивідуальною (особистісною) за способом присвоєння, тобто культура є індивідуально виробленими духовними цінностями.

Іноземна мова сьогодні – це більше, ніж іноземна мова. Це дуже делікатний інструмент, за допомогою якого можна стимулювати розвиток усіх сторін особистості учня: свідомості, почуттів і волі. А «досягнення мінімально достатнього рівня комунікативної компетентності» (як сформульовано, наприклад, у шкільних програмах) [4,73] як мета може бути достатнім для курсів іноземних мов, гуртків, репетиторства тощо, але не для освітньої установа. Метою сучасної лінгвістичної освіти є творення людини як особистості: розвиток її духовних сил, здібностей, підвищення потреб, виховання морально відповідальної та соціально адаптованої особистості.

Література

1. Hutchby, I. and Wooffitt, R. (2008). Conversation Analysis. Cambridge: Polity.
2. LLBA: Linguistics and Language Behavior Abstracts. New York: Appleton-Century-Crofts, 2007.(DR) Z7001.L15 and Electronic Access
3. Comrie, Bernard, and Corbett, Greville G. The Slavonic Languages. London; New York: Routledge, 1991. (SLAV) PG41.S58 1993
4. Katzner, Kenneth. The Languages of the World. London; New York: Routledge, 2002. __